

11 Parasjah Wajigasj וַיִּגַּשׁ (= Trad toe)

Thora: Beresjiet 44:18 -47:27

Hafterah: Ezechiël 37:15-28

Toen Joséf verzoend werd met zijn broers vanuit het midden van het huilen, zo zal de Heilige, gezegend zij Hij, Israëel verlossen vanuit het midden van het huilen, zoals het zegt: Zij zullen huilend komen en met smeekbedes zal ik hen leiden,. ik zal hen doen wandelen door rivieren van water," etc. (Jeremia 31:9) Bereshit Rabbah 93:12.

De man van het juiste ogenblik

We komen nu bij de dramatische climax van het verhaal van Joséf. Zonder twijfel was dit verhaal misschien één van de opwindendste, intensiefste en fraaist geconstrueerde van alle vertellingen in de Geschriften. In deze laatste en grootste episode openbaart Joséf zichzelf tenslotte aan zijn broers; wordt weer herenigd met zijn vader Jacob en voorziet zijn familie van een tijdelijk thuis in Egypte om hen te redden uit de vreselijke hongersnood die het westerse deel van het Nabije Oosten teisterde.

Het commentaar op deze *parasjah* zal zich richten op vier segmenten van deze emotionele conclusie op het verhaal van Joséf.

- Het oplappen van een relatie.
- Het bewaren van een overblijfsel.
- Het voorbereiden van de verlossing.
- Het sbeelden van de verlosser.

Het oplappen van een relatie

Een emotionele finish.

Er waren in dit dynamische slot van Joséfs verhaal zoveel diepe emoties, klaar om aan de oppervlakte te komen. Ten eerste, denk aan Jacob. Hij was in behoorlijk hoge ouderdom; waarbij hij Far'o in 47:9 vertelde dat hij honderd dertig jaar oud was. Toch had hij vele van zijn laatste jaren doorgebracht in diep verdriet over het verlies van zijn geliefde zoon Joséf. Zelfs ofschoon hij elf andere zonen had, kon hij nog steeds niet getroost worden met wat hij dacht dat de dood van Joséf was. Hij had een grote behoefte om met zijn geliefde zoon herenigd te worden. Dan waren er de elf broers van Joséf. Hoe voelden zij zich over wat er gebeurde? Dit is iets dat Joséf, zittend op de hoek van zijn troon, wilde weten. Dit is de hoofdreden waarom hij de testen ontwikkelde die hij op hen uitvoerde. Hij wilde uitzoeken hoe zij zich over zijn vertrek voelden en zien of er enig berouwvolle wroeging was. We weten niet precies hoe allen van hen zich voelden, maar we zijn voorzien van een glimp van enige van hun gevoelens. De eerste aanwijzing hoe zij zich voelden is in 45:3, toen Joséf zijn identiteit aan hen onthulde. De tekst zegt: "Maar zijn broers konden hem geen antwoord geven, want onthutst (sprakeloos) stonden zij voor hem." Volgens het woordenboek is het Hebreeuwse woord met "sprakeloos" vertaald uit de wortel בָּהַל, het draagt de betekenis met zich van niet in staat zijn om te spreken vanwege sterke gevoelens van ontzetting angst. Waar waren zij zo bang voor? Ofschoon de tekst helemaal geen uitsluitel geeft, schijnt het redelijk om te stellen dat zij beangst geweest kunnen zijn door wat Joséf hen kon doen. Hier was Joséf een man die zowat alle macht van Egypte tot zijn beschikking had. Hier waren zij, schuldig aan het pogen hun broer te vermoorden uit jaloerse toorn. Wat hadden zij te verwachten? Zij kenden Joséfs hart niet. Vervolgens hadden zij vanuit hun gezichtspunt alle redenen om bang voor hem te zijn. Wij hebben in een voorgaande *sidra* een soort hint dat zij gevoelens van enige spijt hadden voor wat zij hem aandeden. In hoofdstuk 42 lezen we bijvoorbeeld over hun onder elkaar redeneren over de ellende (de klaarblijkelijke test die Joséf op hen legde) en wat zij Joséf aandeden. Daarom zegt 42:21: "We hebben inderdaad schuld tegenover onze broer wiens doodsangst wij gezien hebben toen hij ons smeekte en wij niet naar hem geluisterd hebben, daarom is deze ellende over ons gekomen." Gebaseerd op deze eerdere informatie en hun huidige vrees voor hem, besluiten wij dat hun gevoelens niet alleen tamelijk berouwvol geweest kunnen zijn maar dat zij ook vreesden omtrent enige mogelijke vergelding vanaf Joséf hun richting kon uitkomen. Aldus schijnt het dat zij het wanhopig nodig hadden om met Joséf verzoend te worden. Tenslotte was daar Joséf zelf. Wat voelde hij? Al vóór deze *parasjah* hadden we betekenisvolle glimpen in zijn emoties opgevangen. Wanneer zijn broers hem tijdens hun initiële tocht naar Egypte benaderden, wordt ons in 42:24 verteld dat wanneer Joséf ze hoorden bespreken wat zij hem aandeden " hij zich van hen afkeerde en huilde." Weerom, bij het tweede bezoek, nadat hij voor de eerste keer Benjamin zag sinds zij naar

Egypte kwamen, zegt de Schrift: "Toen ging Joséf snel heen, want tot diep in zijn binnenste laaide het gevoel voor zijn broer op; hij moest het uitschreien, ging zijn kamer binnen en daar huilde hij" (43:30). Joséf barst voor een derde keer in tranen uit toen hij zich aan zijn broers bekend maakte en tenslotte voor een vierde keer wanneer hij weer met zijn vader verenigd wordt. Tjonge, wat kan hij huilen!

Maar nu willen we ons richten op Joséfs emotionele uitbarsting op het bekendmaken van zijn identiteit aan zijn broers in 45:3. Erg weinig mensen voelen zich prettig bij emotionele uitbarstingen. Maar Joséfs maatschappij was anders. Mensen in die tijd en in dat deel van de wereld leefden onder heel andere condities, standaards en sociaal gedrag dan vandaag de meeste mensen in het Westen. De tekst zegt dat Joséf: "Huilde met een luide stem!" Waarom? Rabbi Munk zegt: "Het waren tranen van vreugde en zij werden gevoed door de grote vreugde van het tenslotte zien dat de lange jaren van verschrikkelijke beproevingen en moreel lijden tot een eind komen."

De stappen van verzoening.

De tranen van Joséf waren een teken aan zijn broers dat zij niets te vrezen hadden en dat de verzoening aan de horizon was. Maar echte verzoening was een proces en niet een éénmalige daad. Zekere voorwaarden moesten worden vervuld; zekere houdingen moesten gedeeld worden om ten einde volledige verzoening te laten plaats vinden.

1. Eerlijkheid

Vlak nadat Joséf kalmeerde van het afgebroken hebben van de bekendmaking van zijn echte identiteit aan zijn broers in 45:3, richtte hij zich opnieuw tot hen. Deze keer maakte hij zich niet alleen bekend als hun broer Joséf, maar hij beschreef zichzelf als "die jullie naar Egypte verkocht hebben." Waarom stelde hij het op die manier? Hij kon zichzelf toch ook gemakkelijk beschreven hebben als "Joséf, de broer van Benjamin" of "Joséf, de eerste zoon van Rachél." Ofschoon het moeilijk is om precies te vertellen wat er in Joséfs geest was, hebben we niettemin een suggestie. Misschien kan Joséf een waardevol geheim over het verzoeningsproces gekend hebben. Het geheim is dit: eerlijkheid.

Vlak na de start in hun hernieuwde relatie wist Joséf dat, indien er een echte herleefde relatie tussen hem en zijn broers zou gaan ontstaan, deze relatie gebaseerd moest zijn op de volledige eerlijkheid. In overeenstemming daarmee herinnerde hij hen vriendelijk aan wat zij hem aangedaan hadden. Hij verkleinde noch overdreef hun verkeerde daad. In plaats daarvan sprak hij het eerlijk voor hen uit. Dit is altijd de eerste stap in elke verzoening tussen vervreemde mensen. Ten einde een gezonde relatie tussen mensen te laten wezen, dient er eerlijkheid te zijn betreffende de dingen die scheiding geven. Voortgaande langs deze lijnen is het interessant om op te merken hoe de commentator Nahum Sarna Joséfs stelling beschouwt: "In één keer een verzekering en een berisping." Het was een berisping in dat Joséf zijn broers wilde laten weten dat hij weet heeft van wat het is wat zij hem aandeden. Maar het was een verzekering in dat "ik me als een broer zal gedragen, dat ik dat zal doen zelfs ofschoon jullie niet broederlijk waren." Bovendien is het ook een verzekering aan hen dat Joséf wilde verzoenen.

2. Bemoediging

Het tweede ding dat Joséf in het proces van verzoening met zijn broers deed, was hen bemoedigen. We vinden dit in 45:5, waar Joséf zijn broers verteld: "En nu behoeven jullie niet verdrietig te zijn of boos op jezelf, dat jullie me hierheen verkocht hebben." Hij wist dat zij op dat punt in een erg kwetsbare staat waren. Daarom richtte hij zich op hun emoties en gaf hen de verzekering dat voor zover als het hem betrof zij zich niet behoefden te voelen zoals zij deden.

Dit is een erg belangrijke stap in het verzoeningsproces. Wanneer er ooit iets tussen mensen komt, komen er altijd sterke emoties mee. Soms kunnen er gevoelens van bitterheid zijn. Op andere keren konden er gevoelens van spijt of wroeging zijn, zoals in het geval van Joséfs broers. Joséf minimaliseerde niet wat zij deden, maar hij trachtte hen te verzekeren dat er andere manieren waren om de situatie te bezien. Dit leidt ons tot de derde stap in het godvruchtige verzoeningsproces...

3. Gefocusseerd op G'ds doelen.

We weten uit de namen die Joséf zijn zoons gaf, die hem in Egypte geboren werden, dat Joséf tijd besteedde aan denken over de wond die hij voelde vanwege zijn behandeling door zijn broer's. Dat is één reden waarom hij één van zijn zoons "Menashé" noemde. Want Joséf zei, toen hij zijn zoon een naam gaf: "die laat vergeten -, want G'd heeft mij al mijn ellende en heel het huis van mijn vader

doen vergeten." Deze naam geeft aan dat daar een tijd was wanneer Joséf inderdaad over zijn ontberingen dacht. Maar er kwam een tijd, toen hij niet langer op deze dingen gefocust was. Joséf had een betere manier van denken. Hij focuste zich op G'd en zijn doelen in al de beproevingen. Dus vertelde hij zijn broers dat dit de reden was dat hij hen zo gemakkelijk kon vergeven, dat "het voor het levensbehoud was dat G'd me voor jullie uitgezonden heeft" (45:5).

Er zijn tenminste twee belangrijke dingen bij deze ongelofelijke stelling in 45:5. Ten eerste erkende Joséf dat G'd degene was die deze gebeurtenissen onder controle had. Het is waar dat zijn broers hem in de slavernij verkochten, maar zij realiseerden zich niet dat G'd hen ertoe beweegde had. Zij konden dat niet inzien. In feite is het voor ons moeilijk om dat in te zien. Het allermeele was dat wat zij deden uiterst beschamend en zondig was. Toch had Joséf het vermogen om in te zien dat het in werkelijkheid de hand van G'd was. Kunnen wij dat ook zo zien? Bovendien was het niet dat G'd reactie gaf op een miserabele situatie of een menselijk gemaakte gebeurtenis in iets voor Hemzelf omkeerde. Op een erg echte manier zou dat de mens soeverein maken. In tegendeel, Joséf wist hoe het werkelijk was, het was G'd Die geheel alleen Zijn wil uitvoerde. Zonder een hoge opvatting van de absolute soevereiniteit van G'd zou het inderdaad erg moeilijk worden voor vervreemde mensen om hun verschillen opzij te zetten en zich met elkaar te verzoenen. De mens van G'd is zich altijd bewust van hoe de soevereine hand van Zijn Schepper zowel met de beweging als ook met de schudder van de menselijke gebeurtenissen is, zowel voor goed als ook voor kwaad. Joséf wist dit heel goed. Het tweede belangrijke deel van Joséfs stelling over G'ds soevereiniteit die we dienen te zien, is zijn bewustzijn van wat het was dat G'd deed. Het is één ding om te weten dat G'd iets speciaals oet, maar een ander ding om te weten *wat* het is dat Hij doet. Joséf besteedde blijkbaar tijd om te denken over wat G'd deed in het orkestreren van de gebeurtenissen van zijn leven. Vanwege dat had hij een diep gezeteld vertrouwen in zijn kennis van G'ds plan. Wetend wat G'd deed, maakte het veel gemakkelijker voor Joséf om zich te verzoenen met dezen die hem verkeerd behandelden. Hij was in staat om het verkeerde te onderzoeken en te bezien wat speciaal G'd deed.

Dus Israël zal ook onder tranen verzoenen.

De oeroude rabbi's zagen iets merkwaardigs in de verzoening tussen Joséf en zijn broers. In ons openingscitaat van de *Midrasj* lezen we:

"Zoals Joséf verzoend werd met zijn broers uit het midden van geweest, dat de Heilige, gezegend zij Hij, Israël zal verlossen uit het midden van geweest, zoals het zegt: "Onder geweest zullen zij komen en onder smeking zal Ik hen leiden; Ik zal hen voeren naar waterbeken op een effen weg, waarop zij niet struikelen, etc." (Jeremia 31: 9).

Voor de oeroude rabbi's zijn Joséfs dwalende broers een afbeelding van een weerspannig Israël, welke G'd op een of andere dag in de toekomst zal herenigen met Zichzelf, wanneer Hij berouw bewerkt in de natie. Op die dag zal Israël voor eeuwig geestelijk worden verzoend met G'd en in het proces zullen zij een tijd met grote klachten ervaren.

Het bewaren van een overblijfsel

Niet alleen bewerkstelligde G'd in deze *parasjah* verzoening tussen Joséf en zijn broers, maar Hij gebruikte Joséf ook om een erg belangrijk overblijfsel te bewaren.

De toestemming

Het verhaal van Joséf eindigde zoals een sprookje waarin allen lang en gelukkig voor altijd leefden - tenminste voor hun tijd! Joséf en zijn broers waren nu verzoend. Jacob en Joséf zouden tenslotte herenigd gaan worden. Er waren tranen van blijdschap aan alle kanten. Dan kwam de tijd om de zaken ter hand te nemen - de hongersnood. De eerste zaak was voor Joséf om zijn familie naar Egypte te brengen om hen van de hongersnood te redden. Hiervoor moest Joséf de toestemming van Far'o vragen, wat hij in 45:16vv deed. Merk op hoe Joséf naar zijn eigen positie voor Far'o verwees toen Hij met zijn broers in 45:8 praatte. Hij zei: "Hij [G'd] heeft mij als vaderlijke raadgever bij Far'o [maakte mij een vader voor Far'o] aangesteld." "Géén dergelijke titel [een vader voor Far'o] is ons bekend uit het oeroude Egypte" (Sarna). Er waren uitdrukkingen zoals "vader van god," waar het woord "god" kan verwijzen naar Far'o. Maar dat is bijna zo nabij als onze uitdrukking welke we in 45:8 konden vinden.

Rashi suggereert dat dit zinsdeel betekent dat Joséf het over Far'o heeft "als een collega en als baas." Het was belangrijk dat Joséf van Far'o voor zijn familie de toestemming ontving om zich in Egypte te vestigen, daar Hij die éne was die uiteindelijk in gezag boven Joséf stond. Maar het was voor Far'o geen moeilijke beslissing om te nemen. In dit opzicht wijst Leon Morris er bekwaam op:

"De familie van zo'n groot man als Joséf moet ook een erg ongewone familie zijn, moet Far'o gedacht hebben en daarom voegde hij zich verheugd in de uitnodiging aan hen om allemaal naar Egypte te verhuizen. Zij zelf zouden een fijne toevoeging bij de natie zijn en ook dit zou de Egyptenaren de gelegenheid geven om Joséf hun waardering te tonen voor wat hij voor hen had gedaan. Far'o was ongetwijfeld ook verheugd om te horen dat Joséf, die voor het eerst in zijn aandacht gekomen was als een gevangene en slaaf, werkelijk uit zo'n edele en welvarende familie kwam."

Met een koninklijk decreet in de hand gingen de broers terug naar hun vader en zij vertelden Jacob alles wat daar gebeurd was. Slechts één ding beheerste Jacob's geest toen hij zich voor de reis naar Egypte klaarmaakte: "Mijn zoon Joséf is nog in leven! Ik moet hem zien (45:28).

Het voorbereiden voor verlossing

Ironisch genoeg bracht G'd Israël naar Egypte, zodat Hij hen terug kon brengen naar Israël! Want de Heer deed een voorspelling aan Awraham, in Beresjiet 15, dat zijn nakomelingen tijdelijk als gasten zouden verblijven in een land dat het hunnen niet was en dat hij hen na vierhonderd jaar terug zal brengen. Hier, in hoofdstuk 46, deed de Heer opnieuw een belofte, deze keer aan Jacob. G'd vertelde Jacob: "Ikzelf ga met je mee naar Egypte en Ikzelf zal je er ook zeker weer vandaan laten trekken.." Toen G'd zei: "Ikzelf ga met je mee naar Egypte", wat bedoelde Hij daarmee? Tenminste betekent dat, waar Israël ook heengaat, zou G'd ook zijn. In overeenstemming daarmee zegt de *Midrasj*:

"Dit kan vergeleken worden met een koning, wiens zoon hem verliet om buitenlands te gaan. Waar zijn zoon ging, ging de koning ook. Zo was het ook met Israël. Toen zij naar Egypte gingen, vergezelde de G'ddelijke aanwezigheid hen. Zij gingen voort de zee in, de G'ddelijke aanwezigheid vergezelde hen.... Zij gingen de wildernis in, de G'ddelijke aanwezigheid vergezelde hen... (Leibowitz)

Aldus is er volgens deze *Midrasj* aan Jacob de belofte van G'd's voortdurende en blijvende aanwezigheid om te beschermen, te leiden en te voorzien. Dit schijnt samen te vallen met wat de Bijbel ook zo zegt. Het schijnt echter, volgens de *Thoracommentator* Nechama Leibowitz, dat er bij deze belofte aan Jacob ook iets meer bedoeld kon zijn.:

"De Almachtige verzekert in onze passage Jacob, dat hij zijn beenderen uit Egypte zal nemen en hem in Kanaän zal laten begraven. Hij gaf ook te kennen dat de grote natie, die in Egypte gevormd wordt ook door Hem thuisgebracht zou worden."

Als Leibowitz in haar opvatting van de volledigste betekenis van onze tekst correct is, dan zien we hier een belofte van G'd aan Jacob, dat Hij de Egyptische ervaring zal gebruiken om hen in een natie om te vormen.

"De Egyptische slavernij zou een zegen zijn voor de Israëlieten, in het oefenen van hen voor saamenhorigheid als natie ... in Egypte ontvingen zij training en de noodzakelijke ervaring om deze doelen te verkrijgen [dat zij een natie met een regering werden]... De troost en de bezoeking, hun ervaringen, zowel plezierig als onplezierig, in Egypte waren zuiver bedoeld als middelen om hun doel te bereiken - hun herstel in het thuisland" (Leibowitz).

Er was echter ook een negatieve kant aan hun verblijf in het vruchtbare gebied van Goshen; zij verwierven in dat gebied bezit [vaste grond] "en ze waren vruchtbaar en werden zeer talrijk"(47:7). Op het eerste zicht klinkt het goed en in één betekenis was het dat ook. Aan de andere kant waren zij daar niet om zich thuis te voelen, zoals het werkwoord "nederzetten", נָשַׁב, omvat. Zij waren er alleen maar om tijdelijk te wonen, totdat G'd hen weg zou brengen. Maar dit vers schijnt een hint te geven dat zij bezit (vaste grond) in Egypte kochten

en dat zij de beloften aan Awraham gedaan, vergaten en besloten dat het leven in Egypte beter was dan het leven in het Beloofde Land. Rabbi Munk vat de zaak kort en bondig samen wanneer hij schrijft:

"Het plezierige gevoel van in staat te zijn in deze mooie provincie te wonen leidde langzamerhand tot het gevaar van het verzaken aan de oeroude tradities en van verwaarlozing van de grote roeping van de familie van Awraham."

In dit tijdelijk verblijf als gasten was ook de periode van slavernij ingesloten. G'd plande dit allemaal en als de volheid van de tijd kwam, zou Hij met een machtige verlossing Zijn volk uit Egypte voeren.

Het afbeelden van de verlosser

We zouden in onze taak om deze *parasjah* te becommentariëren tekort schieten indien we de mooie levenswijzen zouden negeren die Joséf voor ons omtrent de persoon en het werk van Jesjoea, de Messias, afbeeldt. Er zijn tenminste vijf levenswijzen waarin Joséf de persoon en het werk van de Messias kan afbeelden.

Bestemd om Israël te redden.

De eerste vergelijking tussen Joséfs leven en Jesjoea's leven betreft hun wederzijdse bestemming. De Geschriften onderwijzen in Mattitjahoe 1:21 dat Jesjoea zo werd genoemd vanwege de door G'd verordende roeping - Hij werd verordend om Zijn volk van hun zonden te redden. Natuurlijk kunnen we dit alleen begrijpen als we weten dat het Hebreeuwse "Jesjoea" שֵׁרָיָה van een wortel is die "redding" betekent. Jesjoea was vóórdat de aarde geschapen werd voorbestemd om in vlees te verschijnen en een verzoeningsdood te sterven ter wille van zondaars zoals wij. Op dezelfde wijze was Joséf ook bestemd om zijn volk te redden. Bovendien was hij zelf ook bewust van zijn bestemming. We lezen dit in 45:7 : "Maar G'd heeft mij voor jullie uitgezonden tot grote redding om voor jullie een behoud in het land te verzekeren en jullie de mogelijkheid te geven om in leven te blijven." We kunnen zeggen dat het hele doel voor Joséf was om geboren te worden zodat op een of andere dag hij zou opklimmen en zijn familie helpen verlossen uit de hongersnood in het land. Aldus dient Joséfs leven als een grote illustratie van de wijze waarop G'd ook het leven van je komende Messias verordende en Zijn volk redde. Terwijl Joséfs verlossing vanuit een lichamenlijk gevaar was, was Jesjoea's redding uit een geestelijk gevaar. In dit opzicht verlopen beide levens parallel.

Begunstigd door de vader.

Ten einde zijn taak van verlossing te verwezenlijken, ontwierp G'd Joséfs leven zodanig dat hij de meest begunstigde van de twaalf zonen van zijn vader Jacob was. Wees er zeker van dat deze begunstiging resulteerde in een intense jaloersheid die door zijn broers in haat naar buiten kwam. Maar als zij er niet op die wijze op reageerden, dan zou Joséf niet in slavernij naar Egypte verkocht zijn en zou hij daar niet geweest zijn om hen te redden wanneer de tijd kwam.

Het was op dezelfde wijze met Jesjoea. Hij was vanwege Zijn hemelse Vader de meest geliefde van allen die ooit op deze planeet leefden. Hij wordt ook genoemd "de Zoon van G'd," wat onder anderen beschouwd wordt als een term van geliefd-zijn - een Vader Die Zijn verbondenheid met Zijn eniggeboren Zoon uitdrukt. Toegevoegd aan de natuurlijke liefde die een Vader naar een zoon zou hebben, werd Jesjoea's leven ook gekenmerkt door handelingen en daden die Zijn Vader's goedkeuring verwierven. Zijn leven was volmaakt. Hij zondigde nooit.. Hij hield zich volkomen aan de *Thora* en deed alleen dat wat Zijn Vader gebood. Als resultaat vertelt de *B'riet Chadasjah* ons dat vanwege van Zijn nederigheid en volkomen gehoorzaamheid "G'd Hem daarom verhoogde tot de hoogste plaats" (Filippenzen 2:5-11). Zoals bij Joséf werden anderen op het leven van Jesjoea jaloers en beschuldigden Hem vals van bepaalde dingen. Deze vijandschap was één van de factoren die Hem leiden tot het verwezenlijken van Zijn vanwege G'd verordende taak. Daarom is dit ook een andere parallel tussen Joséfs leven en dat van Jesjoea.

Verworpen door zijn broeders.

Omdat hij voorgetrokken (begunstigd) werd door zijn vader, werd Joséf verworpen door zijn broeders. In het volledige schema van zijn leven was het voor hem nodig om zo verworpen te worden. Als zij hem niet haatten, zou hij niet door hen in de put zijn gezet. Als hij niet in de put was gezet, zou hij niet door de Midianieten zijn meegenomen en vervolgens verkocht in Egypte, waaruit hij omhoog kwam naar de macht en

uiteindelijk G'ds bestemming voor hem vervulde om diegenen te redden die eens op zijn overlijden uit geweest waren.

Het is instructief te weten dat niet allen van Joséf's broers vijandschap naar hem voelden. Ruben trachtte hem zelfs te helpen. Juda probeerde de rest van de broers te overtuigen om Joséf niet te doden (37:26). We weten ook niet hoe al de anderen zich werkelijk voelden over wat er plaats vond, toen zij aan het doden van Joséf dachten. Misschien was het een kleine minderheid die hem werkelijk haatte, maar die in staat waren om de anderen aan hun zijde te krijgen. Want alles wat wij weten is dat de anderen sympathie naar hem gevoeld kunnen hebben en dat het niet mogelijk was wegens hun angst voor de anderen, en dat zij zelfs getracht hebben om hem te helpen.

Wanneer we aan iemand denken die door zijn broeders verworpen was, denken we ook aan Jesjoea. De Schriften stellen dat zelfs specifiek. Eén plaats is in Jesjahoe 53:3, waarin ons voorspeld wordt dat de Knecht Messias "veracht en verworpen zal worden door mensen." Opnieuw wordt ons in Johannes 1:11 verteld: "Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen."

Wie verwierpen Jesjoea?

Het is vanzelfsprekend om aan te nemen dat deze passages verwijzen naar zijn broeders in het vlees, het Joodse volk. Tot op een zekere hoogte is dat waar. Velen van Israël verwierpen Hem. Maar aan de andere kant aanvaardden velen Jesjoea, inclusief de menigten uit Galilea, enige Kohaniem en Farizeeën - en anderen. Wanneer ons echter verteld wordt dat Zijn eigen mensen Hem niet ontvingen en dat Hij verworpen zou worden door mensen, suggereren enige commentators dat de teksten hebben gesproken in verwijzing naar enigen van de andere rabbi's of Sadduceeën, met wie Jesjoea vaak conflicten had. Bovendien kon de verwerping ook van de hele wereld, van de mensheid, zijn gekomen - van zijn medemensen! We weten allemaal dat de meeste mensen die ooit leefden, de Messias hebben verworpen. Juist zoals bij Joséf was Jesjoea's onmiddellijke verwerping door een klein maar erg invloedrijke groep van religieuze heersers door G'd ontworpen om bij te dragen aan de vervulling van Zijn bestemming. Hun vasthouden aan Zijn kruisiging, die door de Romeinen werd uitgevoerd, was de menselijke katalysator welke veroorzaakte dat de Verzoening verwezenlijkt kon worden! Met andere woorden, hun verwerping resulteerde in de redding van niet alleen Israël, maar ook van al de anderen die in Hem zouden geloven. In feite kunnen uiteindelijk zelfs enigen van diegenen die om Zijn kruisiging riepen, in Hem geloofd hebben. Heel goed mogelijk kan Sja'el van Tarsus één van die geweest zijn!

Een historische tragedie.

Het is één van de meest tragische feiten van de historie dat velen die Jesjoea's naam claimen, het Joodse volk aanwrijven Hem gekruisigd te hebben. Deze vreselijke beschuldiging heeft geresulteerd in eeuwen van verschrikkelijk bloedvergieten en lijden voor het Joodse volk dat van het etiket voorzien werd van "Christus Moordenaars." Zo'n etiket mist volledig het hele punt van Jesjoea's komst, dat helemaal niet het feit vermeldt dat dit een historische fabricage is. Mensen realiseren zich niet dat Jesjoea met het vooropgezette doel om te sterven kwam? Hij kwam om te worden gekruisigd! Het is waar dat in hun verwerping van Zijn claims op hun levens, enige Joodse religieuze regeerders instrumenten waren in het ter dood brengen van Jesjoea. Maar het is ook waar dat de Romeinen daarin ook een kritisch aandeel hadden. Horen we mensen tegen de Italianen schreeuwen: "Christus Moordenaars!?" Maar het Italiaanse of de Joodse Volk de blaam hiervoor op te leggen, betekent absoluut niets en toont een grondige misvatting omtrent de bediening van de Messias. In de diepste betekenis werd Jesjoea aan het kruis genageld door iedereen voor wie Hij zou sterven. Dat was waarom Hij in de eerste plaats kwam. Hij kwam om de verzoening te verwezenlijken! En de verzoening kon niet verwezenlijkt worden zonder dat Jesjoea een bloedige dood onderging. Bovendien zouden we nooit de kracht van de wederopstanding hebben gekend, als de Messias niet stierf (Filippenzen 3:10,11).

Joséf vervloekte Zijn broers niet omdat zij hem verwierpen. In plaats daarvan geeft hoofdstuk 45 aan dat hij hen probeerde te troosten door te zeggen: "En nu behoeven jullie niet verdrietig te zijn of boos op jezelf dat jullie me hierheen verkocht hebben, want het waren jullie niet, maar G'd." Dit zou de menselijke houding tegenover het Joodse volk door de eeuwen heen geweest moeten zijn. Zoals Joséf zijn broers troostte voor hun fouten, zo zouden degenen die de Heer kennen ook Israël troosten voor wat ook hun fouten waren die zij gedaan kunnen hebben in hun beginnende relatie met Jesjoea.

Een beschrijvende naam.

Geleerden onderwijzen vaak dat een Hebreeuwse naam in de *Tenach* ons vaak veel inlichtingen omtrent een persoon verschaft. Soms vertelt het ons iets over het karakter van de persoon. Bij andere gelegenheden kan het ons iets vertellen over het werk dat de persoon kan doen. Dit is waar voor Joséf. Zijn Hebreeuwse naam is "Joséf", יוסף. Het betekent "worden toegevoegd of vermeerderd". Dit beschrijft bondig wat hij voor zijn familie deed. Terwijl de hongersnood de familie dreigde uit te wissen, werd hij gebruikt om hen te redden - en hen deed vermeerderen en floreren door hen in staat te stellen om naar één van de vruchtbaarste gebieden van Egypte te verhuizen. In dat proces schijnt bovendien dat alles wat Joséf naar zijn hand zette om te doen, met vrucht door de Heer gezegend werd. Hij deed de huishouding van zijn meester Potifar vermeerderen. Hij deed ook Far'o's Egypte vermeerderen vanwege een ernstige hongersnood. Aldus beschreef Joséf's naam heel geschikt wat hij deed.

Zijn Egyptische naam.

Joséf had niet alleen een Hebreeuwse naam, maar hij had ook een Egyptische naam. Far'o noemde hem: "Tsafenath-Pa'neach" (41:45). De Wijzen zagen verscheidene dingen in deze naam. Enigen, zoals Rabbi Jochanan zeiden: "De naam betekent dat Hij gemakkelijk dingen openbaart en verklaart die verborgen zijn." Anderen analyseren de verschillende delen van zijn Egyptische naam en kwamen naar voren met de volgende betekenis, zoals vastgelegd in Bereshit Rabbah 90:4: "De naam is een afkorting en staat voor: *Tsofeh* (ziener), *podeh* (verlosser), *pothor* (uitlegger), *'arom* (bekwaam), *nabon* (begrip) en *chozeh* (ziener)". De meeste van deze namen hebben te maken met het feit, dat Joséf door G'd begiftigd was om Zijn wil door droomuitlegging te onderscheiden.

Namen van de Messiach.

Interessant genoeg konden enige van de functies, die in de *Midrasj* door de rabbi's werden toegekend aan Joséf ook worden toegepast op de *Messiach*. Bovendien werden Hem ook Zijn eigen namen/titels gegeven, die enkele dingen over Zijn persoon/werk onthullen. Hier zijn een paar van ze:

- a. Redder We hebben al commentaar gegeven op de naam van "Jesjoea", die van de wortel is met de betekenis "om te redden" of "redding". Het is instructief om in gedachten te houden, dat "Jezus" niet Zijn gegeven naam is. Zijn ouders spraken Hebreeuws, géén Grieks of Latijn! "Jezus" is de Nederlandse versie van het Griekse "*Iesou*" die "Jesus" in de Latijnse Bijbel werd. Maar het Hebreeuwse woord was "Jesjoea", ישוע.
- b. Immanuël Toegevoegd aan "Jesjoea" licht Mattitjahoe ons ook in dat naar de *Messiach* in Zijn vleeswording ook kon worden verwezen als de "Immanuël". "Irnmanuël" is eerder meer een titel dan een persoonlijke naam. Door deze titel te gebruiken wordt de lezer herinnerd aan de profetieën van Jesjajahoe, de hoofdstukken 7-9. In deze hoofdstukken sprak de profeet van één, die "Immanuël" genoemd werd, die de eigenaar van het Beloofde Land zou zijn. Deze "Irnmanuël", ofschoon geboren, werd beschreven als "Eeuwige Vader" en zou bovendien ook de Koning van Israël zijn. Mattitjahoe vertelde ons dat Jesjoea deze beloofde Immanuël was, wat vertaald betekent: "G'd met ons" (Mattitjahoe 1:23). Daarom betekent deze naam op een of andere wijze, gedaante of vorm, dat Jesjoea de Messias was "G' d met ons" en die éne was, over wie Jesjajahoe profeteerde dat Hij zou komen en de Koning van Israël zou zijn en de eigenaar van het Land Israël.
- c. Zoon des mensen Eén van de meest herhaalde manieren waarop Jesjoea naar Zichzelf verwees toen Hij Zijn werk op deze planeet deed, was door Zichzelf "De Zoon des mensen" te noemen. Wanneer Hij Zichzelf bij deze naam noemde, maakte Jesjoea een duidelijke verwijzing naar een tekst door de profeet Daniël gesproken. Wanneer Zijn luisteraars die naam hoorden, zouden zij begrepen hebben dat Hij naar Zichzelf verwees als de *Messiach*. Jesjoea verwees niet dikwijls naar Zichzelf als "De *Messiach*" omdat die term een politieke bevrijder betekende, iemand die Israël zou bevrijden van de Romeinen of een andere onderdrukker. Het was niet een term die geschikt zou zijn geweest om daarmee te communiceren zonder extra uitleg. Bovendien zouden de Romeinen, als zij het hoorden, Jesjoea wegens opruiing gearresteerd hebben.

Alhoewel Hij echter gewoonlijk de specifieke term "*Messiach*" niet gebruikte, maakte Jesjoea niettemin die claim op andere manieren erg duidelijk, onder andere door het gebruik van deze titel "Zoon des mensen." Er zijn veel andere namen of titels voor de *Messiach* in de *B'riet Chadasjah*. Zij beschrijven allen belangrijke kenmerken van de persoon/het werk van de *Messiach*. Aldus kan de betekenis van de namen voor Joséf in de *Parasjah Wajigasj* illustratief zijn voor het belang bij de naambetekeningen voor de *Messiach*.

Bekend via hun kinderen.

Er is één laatste parallel tussen Joséf en Jesjoea. Zij zijn beiden bekend via hun kinderen. Laat ons dat uitleggen. Toen Jacob zijn officiële zegeningen uitsprak op zijn sterfbed en profetisch iets over elk van zijn twaalf zonen en hun nakomelingen aangaf, zei hij dat Joséf zelf geen land zou erven in het Beloofde Land. In plaats daarvan zou hij via zijn beide zonen, Efraïm en Menashe, land erven. In overeenstemming daarmee spreken we niet over "de stam van Joséf" Veeleer spreken we over de "stam van Efraïm" en de "stam van Menashe". Op deze manier wordt Joséf bekend en erkend via zijn kinderen.

Het is hetzelfde in het geestelijke rijk bij Jesjoea. Hij is niet langer lichamelijk bij ons op de planeet aarde. Na Zijn opstanding keerde Hij naar Zijn Vader's troon in de hemelen terug. Maar niettemin is Hij hier! Tot Zijn terugkeer naar de planeet aarde, is hij bekend via het leven van Zijn volgelingen! In overeenstemming daarmee beschrijft de Schrift de gelovige als één, die de "*Messiach* in zich heeft, de hoop van heerlijkheid". Hoe "zien" de mensen. Jesjoea? Zij zien Hem in de alledaagse levens van Zijn trouwe gelovigen, die Hem Zelf laten zien in hoe zij spreken, denken en handelen. In deze zin is de *Messiach* net zoals Joséf ook bekend via Zijn kinderen als we Hem van ogenblik tot ogenblik aan anderen tonen door onze leden aan de rechtvaardigheid te onderwerpen en Hem door al degenen rondom ons te laten zien.

J. H. ten Kate (naar Berkowitz) 12 December 2002.